

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum V. Diversis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

dum : revocari potest donatio ab oblato recedente, tanquam quæ facta fuit ob causam, causâ non secuta.

Sed quid in dubio censendum, priorè an posteriore modo donatio facta fuerit? Respondetur ex doctrina *Abb. hic*, *Bartol. in auth. ingressi. n. 10. C. de sacrosanctis Ecclesijs. Sanch. lib. 7. moralium. c. 1. n. 6. & seqq.* in primis attendendum esse, num donatio facta sit omnium bonorum, majoris partis, vel partis bonorum, quæ absolute valde magna, & notabilis est, an verò partis bonorum non ita magnæ aut notabilis. In priorè casu censenda est donatio facta accessorie ad personam, quæ ibi sustentari debet, dummodo tempore factæ donationis donans, propositum habuerit se Ecclesiæ offerendi, seu de ea re tunc actum fuerit. Ratio est, quia nemo facile censetur bona sua in tanta quantitate profunderè velle. Sin autem donatio Ecclesiæ facta sit non in tanta, uti diximus, quantitate, tunc nisi aliæ conjecturæ adsint, ex quibus dubium resolvi possit, standum est verbis, quibus donator usus fuit. Si enim dixit: offero me cum his bonis meis: censeri debet oblatio bonorum facta accessorie ad personam *L. 1. ff. de peculio legato*. Ubi dicitur, quæ accessorium locum obtinent, extinguuntur, cum principales res peremptæ sunt. Consentit *Lex sicut 5. ff. de instrulio &c.* Sin autem dixerit: offero me & hæc bona mea Ecclesiæ, censetur utrumque per se, & principaliter oblatum, sicut si quis fundum & instrumenta legat, censeri debent duo distincta legata, quorum unum ab altero non dependeat.

Cæterum de ijs, qui Religionis institutum amplecti volunt, alia ratio est, secundum novam Concilij Trident. constitutionem *Sess. 21. c. 16. de regularibus*. Ubi statuitur, ut omnis donatio cujuscunque facta etiam ad piam causam irrita sit, nisi fiat intra duos menses proximè antecedentes professionem, adhibitâ Ordinarij licentiâ, & talis donatio nihilominus valere non debet, si professio secuta non fuerit. Quam

constitutionem non pauci Doctores ita amplè intelligunt, ut donationes, etiam quæ ante ingressum in novitatum factæ sunt, pro irritis haberi debeant, si factæ sunt intuitu seu occasione ingressus, saltem ut causæ impellentis, aut sine qua donatio facta non fuisset. Qua de re fufius egi *lib. 3. tra. 5. de justitia. e. 7. q. 3.*

CAPITVLVM IV.

Sanè.

PARAPHRASIS.

Si Sacerdotes nuptias contrahere præsumperunt, post longam actam penitentiam, & vitam laudabiliter, atque continenter ductam, ab Episcopis, officijs suis restitui, atque executionem eorum per indulgentiam recipere possunt.

Notandum, Ex hoc cap. colligitur, Clericum in sacris, si forte uxorem acceperit, irregularitatem quandam incurrite, dispensabilem ab Episcopo. Quam irregularitatem *Syl. V. bigamia n. 3. Suar. de censuris. disp. 49. s. 4.* existimant esse bigamæ similitudinariæ *arg. c. quorquot 24. causa 27. q. 1.* Cujus contrarium vitium m. h. est probabilius *lib. 1. tra. 5. c. 6. dicto 2.* Sed parùm interest, dummodo sciatur, quòd dicta irregularitas non incuratur, nisi nuptiæ consummatæ sint. Porro tamen talis Clericus irregularis sit; non tamen tenetur beneficia sua dimittere, donec eis priuerur, juxta ea, quæ dixi *c. 1. hoc tit. & universim de irregularib. tradit Sanch. lib. 7. disp. 42. n. 15. & docui lib. 1. cit. tr. 5. p. 5. c. 1.*

CAPITULUM V.

Diversis.

PARAPHRASIS.

Intellexit Innocentius III. quòd in Novicensis Episcopi diocesi Clerici conjugati beneficia Ecclesiastica retinerent. Quia verò in Clericorum conversatione citata

hara malè concordat cum p[re]lterio, id est, laicalis conversatio cum Clerici ministerio, & quia uxorio vinculo alligatus, minùs aptus est ad serviendum Ecclesiæ, atque per tales rerum Ecclesiasticarum substantia perire solet, serió mandat Episcopo, ut dictos Clericos beneficijs suis privet, præterquam si ipsemet talibus scienter contulit beneficia, tunc enim non per ipsum collatorem, sed per Superiorem ejus privari debent.

SUMMARIUM.

1. *Textus hujus capituli intelligi debet de Clericis in minoribus.*
2. *Non est consultum, ut his talibus Clericis liberos & nepotes habentibus Ecclesiastica administrationes conferantur.*
3. *Neque potest quoad hos, ut administrationes, aut beneficia Ecclesiastica illis conferantur, Episcopus dispensare.*
4. *Neque tamen ille ipse Episcopus, si beneficium huic tali contulit, amovere eum potest.*

Textus hujus cap. intelligi debet de Clericis in Minorib. qui, licet uxorem Virginem ducant, & conjugio utentes, Ecclesiæ servire velint, tamen Ecclesiastica beneficia & administrationes retinere non possunt, sicuti dictum fuit in c. 1. hoc tit. Multò minùs eisdem conferri possunt beneficia Ecclesiastica, aut pensiones Clericales, ut mox dicam, nam uti docetur in c. unico hoc tit. in 6. Clericus conjugatus, exceptis casibus insibi expressis, habetur ut Laicus; Laicus autem non est capax beneficiorum Ecclesiasticorum, & consequenter nec pensionum Clericalium secundum Stylum Curie Romanæ, de qua testatur *Novar. lib. 1. consilio, de ijs, qui. edit. 2.* qui incapax est beneficij Ecclesiastici, etiam incapax pensionis Clericalis, seu titulo Clericali collatæ, censetur.

Notandum primò. Non est consultum, ut Clericis habentibus liberos aut nepotes, Ecclesiasticæ administrationes conferantur,

quia periculum est, ne ea, quæ Ecclesiæ sunt, consanguineis suis largiantur. *Argumento o. hujus & cap. de Syracusana 13. dist. 28.*

Notandum secundò. Episcopus non potest dispensare cum Clerico Conjugato, quamvis unicam Virginem duxerit, & Ecclesiæ habitum, ac tonsuram ferens, servire velit, ut Ecclesiasticum beneficium obtineat. Ita docet *Abb. in o. Joannes n. 7. hoc tit. Sylv. V. beneficium 3. n. 8. Sanchez lib. 7. de matrimonio disp. 42. n. 18. contra Innoc. hic n. 2. Imolam n. 5.* Sumitur ex hoc cap. nam aliàs, si sciens Episcopus contulisset tali Clerico beneficium, cum tacite seu ipso facto dispensasset, ac propterea collatio fuisset firma, quod tamen repugnat textui nostro. Probaretur etiam potest, quia Episcopus contra Sacrorum Canonum statuta dispensare non potest, nisi ei concessum sit, sicuti docui *lib. 1. tract. 4. c. 22. n. 4.* atque secundum SS. Canones Clerici Conjugati in ordine ad res Ecclesiasticas censentur ut Laici, sicuti supra monui c. precedenti hoc tit.

Notandum tertio. Si Episcopus Clerico, secundum Jura Canonica inhabili, v. g. conjugato, irregulari, aut criminoso, beneficium Ecclesiasticum contulit, non ipsemet eum amovere debet, sed à Superiore, videlicet Metropolitanò, aut Papà amovendus est, sicuti etiam habetur in *C. veniens 11. de filijs presbyterorum*, quia si recedere nolit provisus, tunc Episcopus eum Superiори denunciare poterit, videlicet Papæ, licet eum accusare non permittatur, qui quem semel aliquis approbavit, illum accusando deinde reprobare non potest, secundum *Innoc. hic n. 2. argumento l. si uxor 13. §. vult, ff. ad legem Juliam de adulterijs.*

CAPITULUM VI.

Cùm olim.

PARAPHRASIS.

Cùm Angloniensis Ecclesiæ Canonici cantorem in Episcopum elegerint, Inno-

D 3

cen-